

Mi van a jogon túl?

A marosvásárhelyi iskolák 90 százalékában nem tükröződik a kétnyelvűség, legalábbis a feliratokat és az ügyintézését illetően, ami identitászavarokat okozhat, összkomfortérzés hiányát szüli a nemzetiségi gyerekekben – erre a következtetésre jutottak a Civil Elkötelezettség Mozgalom (CEMO) képviselői, akik az elmúlt hetekben megyeközpontunk tanintézteit monitorizálták. Az osztályokban valamivel jobb a helyzet, de a különböző termék felirataiból, a folyosókon levő népszerűsítő anyagokból, faliújságokból nem derül ki, hogy az adott iskolákban magyar vagy más nemzetiségű gyerekek is tanulnak. Az intézmények többségének a titkárságán sem biztosítják, hogy az elemista kisdíák, aki még nem beszéli az ország nyelvét, megértse magát. Holott Romániában kiváló jogi háttér van a kétnyelvűségnek. A helyi közigazgatási törvény (2001/215), a kormányhoz és a minisztériumokhoz tartozó megyei intézmények működésére vonatkozó (2006/186) jogszabály, valamint a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Chartája, amelyhez Románia idén májusban csatlakozott, lehetővé teszik az anyanyelv minden szinten való használatát. A Charta világosan fogalmaz arról is, hogy az Unió országaiban a kétnyelvűség a kulturális sokszínűség kifejezője, szentesíti a pozitív diszkriminációt, ami a különböző nyelveket beszélő lakosok közötti egyenlőség megteremtésének az eszköze. Kimondja, hogy egy ország fejlettségi szintje abban mérhető le, hogy a többség mennyire védi és támogatja a kisebbségeket – hangzott el kedden Szigeti Enikő emberjogi aktivista és Horváth Kovács Ádám, a CEMO képviselőinek ismertetőjében. Ha a törvényi háttér adott, kinek a felelőssége, hogy a közoktatási intézményeinkben mégsem érvényesülnek ezek az előírások? Kinek kell lépnie annak érdekében, hogy a mentalitást és a magtartást illetően is változzék a helyzet? – tették fel a kérdést a meghívott iskolaigazgatóknak, tanfelügyelőknek és a szervezést vállaló pedagógus-szövetség képviselőinek. A hozzászólók az iskolaigazgatókat, pedagógusokat, mások a civil szférát, a szülőket, diákokat említették. Pozitív és negatív példák ütköztek. Mindenképpen igazat kell adnunk azoknak, akik a bátor kiállítás mellett kardoskodtak, ugyanakkor a helyzet ismeretében azt is meg kell érteni, hogy egy biztos háttér hiányában nem könnyű meghatározó lépéseket tenni. Hisz a pedagógus továbbra is az egyik legkiszolgáltatottabb társadalmi réteg erkölcsi és anyagi szempontból egyaránt. Ahogy az sem titok, hogy sokféle módszer áll egy kisebbségellenes vezetőség rendelkezésére, hogy az elégedetlenkedőknek, ha magukra maradnak, alaposan betartsanak. Ennek ellenére kétségtelen, hogy cselekedni kell, de ehhez egységes és folyamatos fellépésre van szükség, nem csak választások előtt kell "felfedezni" a kétnyelvűség közéleti jelentőségét. Egyelőre itt tartunk!

<http://www.hhrf.org/nepujtag/08nov/8nu1120t.htm>